

„Panie, ile razy mam przebaczyć, jeśli mój brat wykroczy przeciwko mnie? Czy aż siedem razy?” (Mt 18, 21).

Rozdział 18. Ewangelii wg św. Mateusza jest bardzo bogaty w treść. Jezus przekazuje uczniom wskazówki dotyczące budowania relacji w rodzącej się wspólnoty. Pytanie Piotra nawiązuje do słów, które Jezus wypowiedział wcześniej: „Gdy brat twój zgrzeszy przeciwko tobie...” (Mt 18,15). Piotr przerywa Jezusowi, jakby dobrze nie zrozumiał tego, co właśnie powiedział jego Mistrz i zadaje mu jedno z najistotniejszych pytań, dotyczące drogi, jaką musi przejść jego uczeń. Ile razy trzeba przebaczyć?

„Panie, ile razy mam przebaczyć, jeśli mój brat wykroczy przeciwko mnie? Czy aż siedem razy?”.

Stawianie pytań jest czymś oczywistym na drodze wiary. Ten kto wierzy, nie zna wszystkich odpowiedzi, ale mimo rodzących się pytań pozostaje wierny. Pytanie Piotra nie dotyczy grzechu przeciwko Bogu, ale raczej tego, co zrobić, gdy brat zawini przeciw drugiemu bratu. Piotr uważa, że dobrym uczniem jest ten, kto jest w stanie przebaczyć nawet siedem razy¹. Nie spodziewa się natychmiastowej odpowiedzi Jezusa, która burzy jego pewność siebie: „Nie mówię ci, że aż siedem razy, lecz aż siedemdziesiąt siedem razy” (Mt 18, 22). Uczniowie dobrze znali słowa Lameka, krwiożerczego syna Kaina, mówiące o zemście aż siedemdziesiąt siedem razy². Jezus, nawiązując do tych słów, przeciwstawia zemście nieskończone przebaczenie.

„Panie, ile razy mam przebaczyć, jeśli mój brat wykroczy przeciwko mnie? Czy aż siedem razy?”.

Nie chodzi o przebaczenie osobie ciągle obrażającej innych, ale raczej o stałą gotowość naszego serca do przebaczenia. Prawdziwe przebaczenie, sprawiające, że człowiek czuje się wolny, zwykle następuje stopniowo. Nie jest to uczucie, nie jest to zapomnienie: jest to wybór, którego wierzący powinien dokonywać stale, nie tylko wtedy, gdy wina się powtarza, ale także za każdym razem, gdy powraca w myślach. Dlatego należy przebaczać siedemdziesiąt siedem razy.

Chiara Lubich pisała: „Jezus (...) miał na myśli przede wszystkim relacje między chrześcijanami, między członkami tej samej wspólnoty. Dlatego też należy się tak zachowywać przede wszystkim wobec braci i siostr w wierze: w rodzinie, w pracy, w szkole lub we wspólnoty, do której należymy. Często czynem albo słowem chcemy odplacić za doznana krzywdę. Z powodu różnic charakteru, nerwowości lub innych przyczyn, często

¹ Liczba siedem wskazuje na całość, kompletność: Bóg stworzył świat w siedem dni (por. Rdz 1,1-2.4). W Egipcie jest siedem lat obfitości i siedem głodu (Rdz 41, 29-30).

² „Jeżeli Kain miał być pomszczony siedmiokrotnie, to Lamek siedemdziesiąt siedem razy!” (Rdz 4,24).

brakuje miłości pomiędzy osobami, które mieszkają razem. Trzeba pamiętać, że tylko stale odnawiana postawa przebaczenia może utrzymać pokój i jedność między braćmi. Zawsze będziemy mieli skłonność do myślenia o wadach naszych braci, do rozpamiętywania ich przeszłości, do pragnienia, aby byli inni niż są... Musimy nauczyć się patrzenia na nich nowymi oczami, widzenia ich na nowo, przyjmowania zawsze, natychmiast i do końca, nawet jeśli nie żałują swojego postępowania”³.

„Panie, ile razy mam przebaczyć, jeśli mój brat wykroczy przeciwko mnie? Czy aż siedem razy?”.

Wszyscy należymy do wspólnoty tych, którym przebaczone. Przebaczenie bowiem jest darem Boga, którego ciągle potrzebujemy. Powinniśmy nieustannie trwać w zachwycie nad ogromem miłosierdzia, jakie otrzymujemy od Ojca, który przebacza nam, jeśli i my przebaczymy naszym braciom i siostram⁴.

Są sytuacje, w których nie jest łatwo przebaczyć, zazwyczaj wynikające z uwarunkowań politycznych, społecznych, ekonomicznych, gdy to przebaczenie może przybrać wymiar wspólnotowy. Jest wiele przykładów osób, które wspierane przez wspólnotę były w stanie przebaczyć nawet najcięższe przewinienia.

Oswaldo jest Kolumbijczykiem. Grożono mu śmiercią i był świadkiem zabójstwa swojego brata. Dziś jest szefem stowarzyszenia rolników i pomaga ludziom, którzy byli bezpośrednio zaangażowani w konflikt zbrojny w ich kraju.

„Łatwo byłoby odpowiedzieć zemstą na przemoc, ale powiedziałem nie” – wyjaśnia Oswaldo – „Nauczyć się sztuki przebaczenia to bardzo trudne zadanie, ale walka czy wojna nigdy nie są dobrym rozwiązaniem. Droga do przemiany jest inna. Jest to umiejętność dotknięcia ludzkiej duszy, a temu nie służy pycha czy władza: potrzebna jest pokora, która jest cnotą najtrudniejszą do osiągnięcia”⁵.

Letizia Magri

³ Ch. Lubich, *Słowo Życia*, Październik 1980.

⁴ Por. *Modlitwa Ojciec nasz*, Mt 6, 9-13.

⁵ *Unità è il nome della pace: La strategia di Chiara Lubich*, red. Maddalena Maltese, Città Nuova, Rzym, 2020, s. 37.